

кирген бэрааннары салыгжы-
ларын соттарың үлөжип а-
турары бизиң.

Ук чагынның авторлары то-
мудалын көсүк, тодаргай
фактыр-биле бэлэткава-
хомуудаларынын чыллаганын
тодаргай илестэриң-дээ бол-
хемчег алган харылырын ра-
дикция Сут-Хөл райпоузу-
баштаар чериден дилээ.

Аңаа харынын баштаар чер-
ин дарагын Брат-оол Хо-
лыг чоруткан. Ону мыңа
кирдирин.

Олар 16 точка бар. Ооң ишти-
кылап турар. 1986 чылда анаа
шкы үзүндө анаа ажылдап
чок ажылдап келген. Олар-
ни контора ажылдакчылары
турган. Чеже-даа чугаалш-
тылындан хостаар ужурга тава-
лар ажылдап турар. Олар док-
жип турар. Тускай хеп-биле
ларга» деп каан савага тускай
одакчыларын талазындан хо-

и С. Сатка хамаарыштыр хон. Оон одакчыларда негелде
мы чалгаз болганындан негелде
ча сымал алгаш үнүенер,
үлөжил турар дугаында дия-
Салыг бууруугедегиринин ажи-
бынне доодамда комиссия-
тес комиссияны доодамал хы-
мда хажыдышышын плерет-

ы н ж а з а - д а а

КУРАЛЫНГА

ны-даз 60-ла эккээр.
Потангы ажилы багай. Э-
теи он шактан, дүште,
би шакка чедер ажилар, ол-ла.
Согунарыны база үлөсө,
гавдар чамдыкта чазык кел-

Чонуну даштанга чыгышында төбү — көздө Күлтура бакчы-нин. Манжа темалык кезжөнү чарлап каарга, улус чогуу чыгыш. Чогууш шак эрткен каш- кижи келер. Агиткалар таллар айым-беле концертте чыдап бар чылым болбайт. Биздин чаа чыл кезжөнгө Бизин Соок-Ирей Харжыжыга эдертин алган кээ турал каш-ла кижи турган, эвээ кижи аттракцион ойнадылар.

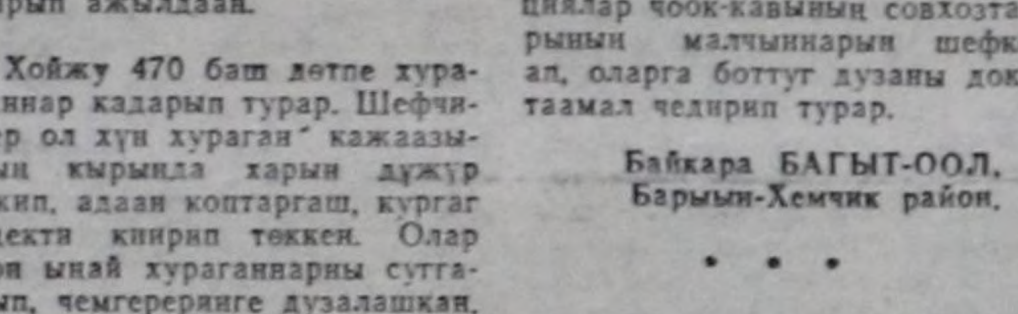
Бо бүгүтүс тус териня тейинини организациалары бай буруулуп деп болзаар мен, Э. тургустунуп көрзе түд деп автор болуңуу саямлыа кияр руп тарап.

даар аян бар. Хамыктын
урнунда аъш-чеш магазини-
ни салыгжызы Дамба Серот-

ани Соок-Ирей Харжыгажи элэртин алган кээп туралы калаша кижиге турган, эвээс кижиге аттракцион ойнадылар.

Бо бүгүтө тус черниң хейниниң организациалары бо бурдуулук деп болаар мен. Эм тургуштувун көрзе түд аавтор болуң салмагы кирип рап турар.

Надежда Монгуштуң бо

Байкара БАГЫТ-ООЛ,
Барыш-Хемчик район

Совхозтардын малчыларына түгүл ол шканын коллектив жес, район төүтүн чам-кы органдарынын кылдакчылары база шеф ду-мын көргүзүп турат. Чижээ, йонун сан-төө кылдызын кылдакчы л а р ы «Шек-р» совхозтун малчыны Виктор Куулар биле Саг-гол-оо Күжүгетин колданы-бары, бир хүн дүргүзүлүш-төн жес ажилды кылгынар. Бул кыштак Кызыл-Мажалыкта 741 АКМК-ны коллектив-дарлык совхозтун Бижикте-йга салбырынын малчыны Кы-ру-Хал районук девискээ-ст — Хемчикте ол-Бо тала-ында шээр малга ууг бер-ген төөрлөй турат. «Бир Хал» совхозтун Көрс-Чоңо салбырынын Ойлене чыга-биргеделинче дуза кадары биле, район төүтүн чамды-кы коллективтери бтру чы-шефтээзнер. Ооп түңкелдине 2 тонна аягы бурчтү ыгыша, малчынынга чедирген. Бу аяылга ТАЗУ-тун, райкүсү-нүн райондарына идеялык киришсе болар, үч аягы-шма ишти бүтүрт жойот-Дөржүлдү Ойденде кыш-төнгө дүжүрүп берген.

ХЫНАЛДАНЫ КЫЛГАН

Тоора-Хем аэропортуна
Кассир Стрельцовага
жындан, жамгычтында четпес-
тиндеги, дамында чөгө «Шин»
улусу, редакциянын эртеке
мүдүгү нооруна келген. Ук
агда фактыларга хамаа-
шыштыр хаммези алыры биле
ОКП Току райкомунче шилт-
тектен.

Кассир Стрельцовага
карарыштыр хамалдын Току
районну улуску контроль
котоме ноору декамб. (1987

ч.) айларда кош удаа мору-
нган. Ол уениң дугузуну
элечер чошка билет саткан
чыныгы тевериляри илерет-
кенди.

1988 жылдын январдан эт-
пээш, Тоора-Хем аэропорту-
на билетти 10 конук бурунга
содарын организастаан.

Ук чагының эси Маалдыр
И. А. Ховалыг Йй суур-
де куртавынан бизз туру-
рындан шүгүмчүлелдин шы-
мегекин тодаларды ерга ко-

Идиг беришжиннери, магадылалдар-даа

[illegible][illegible]

ЧАМДЫК АРГАЛАР

Тыяа АССР-ниң Дээш Со-
ветиниң Мандат комиссия-
ниң даргазы Аваа Чиги-
жик Монгуштуң бо чылдык
март он бириниң хүнүндө үн-
ген чулун «Шын» солундан
номчул танышты. «Чога-
дыкчы ажил, инициатива хо-
роо» деп ол материалда де-
путаттарның чогадыкчы чо-
руун, инициативаның көдөр-
үнүн дугайында айтыры-
ны бижил турар. Бо талазы-
биле бисте чүчү кылп тур-
арын номчуучуларны кичи-
нэргейке баралатты.

Кызыл хоорай Советиниң
жүткүсүнүн оргинструктор
кылдың тургустунуңунда
бээр чарык чыл меде бер-
ген. Ооң амын аякы-бүт
болгаш хей талың. Эде
тургустунуңунуң амын го-
чадазында ажилдык кол
негелдези хүлээп алган
шкитирлерниң күсселдезин
чедип алыр. Ычангаш кил-
дис депутаттар-биле ажилды
чорударда кол кичингел-
ни солгучуларның магыла-
рын күсселдеринче угланды-
рып турар.

Эртен 20-ги чымыш
солгучулардан ооң мурун-
да болган солгучуларга бо-
дарага беш катал хей, то-
дарагаларга — 187 чагы
кирген. Хоорай Советинде
найсылалдык ажил-агый-
ның алгым-агым адырларын
харыялп турар доктаамал
13 комиссия, депутаттарын
4 бөлү бар. Ында 200 депу-
тат бакал турар. Бо хүн-
ерге чедир солгучуларны
кирген чагылардан 40 ча-
гы күссетинген, 22 чагы
күссетинериниң кырында
келген.

Килдис сессия эртен са-
нында депутаттарның шүгүм-
чүлүгүн саяал-ооналарды
сумелерин болгаш эскерил-
ген кичингелге ал, оңу
өөрөнч көрүп, чоңуң ча-
гыларын амыдыралга бо-
тандырар талазы-биле күүс-
комга кирип турар. Элчел-
лик сессиялар, күссом чо-
ралдарын белеткээринде
алгым, оргинструктор кил-
дизин унуткучуңуң депутат
хүнери, чоң-биле телефон-
га доот чугаа, контрол хү-
нү, күссом — бүдүрүлгөдө,
чоңуң чымыштары дээр шы-
каш ажилдың чаа хейрел-
рин ажилгал эгелзэн. Бо
чорук ажилдык амын-чар-
лыг чоруп чыгып алыртың
биза хоорай Советинде

СОВЕТТЕР БУЛУНУ

ажыл-чорудулгазын чоңуң
калбак массазында таныш-
тырылган идинги бээр.
Эртен айда «Енисей» Кул-
тура бажылында Улуг-Хем-
ниң ол чарында чурттал
турар чоңуң чымыш эрт-
тирип, медицина хандырыл-
ганының айтырын чугаа-
лашкан. Алаа ол кол айты-
рылган алгым, пассажир-
лер аргыштырылганын, те-
лефон харылазын дуга-
байда айтырларны биза
көдүргөн. Бо талазы-биле
долчу карыларны хоорай-
дык пассажир автотранспорт
бүдүрүлгөзүнүн, республи-
када Харылазын бүдүрүл-
гө-техниктиң эргеленин
удуртукчулары болгаш
ажылдыкчылары берген.
Чымыш оргинистап белет-
кээринге ол чарикта депутат
болуңуң удуртукчу М. К.
Куулар идеалдык кириш-
кен.

Хоорайнык медицина ал-
бан черлериниң удуртукчу-
лары болгаш медицина
ажылдыкчылары чоң-биле
ужуражышкына күзгелди-
келди түргүч келди. Бо
уодаа биза мындай болган.
Чоңуң айтырларынга ха-
рыларын олар долузу-биле
берген, шкитирлериниң
турар чамдык айтырлар-
ны кичингелге алыр
олар хүлээп алган. Ын-
чалда-да чурттакчы чоңуң
талалында мындай чүтүл
тодарагай-биле илереп тур-
ган. Чүгө дээрге чамдык ки-
жилер экин эртер азыра-
кык хөнгө алып турар.
Чүгө берилер, келдер,
чепестерин дикер дээр
эвен бар. Чүгө дээрге бо
чорон чурттакчылары мооң
мурнадык чымыштарга балык
кебейи турган. Ычангаш
хей кижилер аразыңа кул-
тура дугайың, боттарын
ап чорурунуң дугайың
терекке албай турган. Ам
бо талазы-биле боттарын
эде тургузар, шүгүднер үе
келген. Эгелзир берге бол-
байн аам, ыччалза-даа ажил-
иштиң шугаарыңа идегал
бар болуп турар.

Сөөлгү үш чымыш улаш-
тыр солгучу келген бистид
хүндүлү депутаттың П. В.
Килдеев план-бюджет ко-
миссиязын удуртуп турар.
Ол комиссиянык кижитүм-
не.

Зинада СЕДЕН ХУУРАК.
Кызыл хоорай Советиниң
жүткүсүнүн оргинструк-
тур килдизиниң эргелеки-
зи.

САНЫН КЫЗЫРЗА ЭКИ БООР

«Шынның» феврал үштө
үнгөн уюңи дугаарында
«Сөздүндө адырлары —
амыдыралче чоңуштурул-
ган» деп Ю. К. Арчавааның ма-
териалын номчаш, дыкала
чүгүлдүгүңү каттыштың.
Ычангаш, сессияга белет-
кел үени негээр, мылгың
чоокта чаа ажилдан күс-
сом даргаларыңа, сессия-
гарыларыңа эгелзэн берге бо-
луп турарын практикадан
көрдүң.

Сессияларын чылда дөрт
катал эртерге черле амыр-
бас боор. Ычангаш алаа белет-
келди кочуң бижырымчалык
кылдыр чорудуп болур.
Ооң шкитирин күсселдерин
үе биза хей болур-дур.
Эки кылдыр белеткээш, ооң
сөөлүндө эртерген сессия-
ларны шкитирлерин кон-
трольдары, амыдыралга
ботандырыры биза элтиң.
Көдөз ажил-агыйнык ажил-
дарыңа, депутаттарын
чурадаларыңа үе чагы
үеде кочуң эртен. Ол кичи
үш бүрүш чымыштангаш,
кыңга, көдөз ажил-агый про-
дуктуларын хей бүдүрерин-
ге үндүр дээр бир кү-
кү.

жеништериниң түндүр
болбай. Бо ажилда ишчилер
ниң өскөр чардыктары
берге. Малчыларны чикке-
ке ал көрөлдүң, олар чы-
гың теде тайгаларга тайгын
көбө бээр. Чайгаларыңдан
суур төвүнө бадыл баша чоктап
турарыңа биза үе хей үнөр
болбай.

Хуралдар уламчалык чо-
руп бээр барык эскерил-
биза. Районче кыгыртылар,
айла азы-бүрт туралдарга
айтырлар чугааларыңа
даа эгелзесейн турар. Ху-
радаларың канчаар, ыччалза-
даа ооң санын кызырары
күзгелдиң.

Сессияларын онзагай эр-
терге чурттал. Чамдык чур-
ттал чар аргаларың ажил-
дарың солгучуларга баш
удур парлаткың. Бүгү чоң-
уң, куш-ажиынык коллектив-
терниң кичингелгине түдүл
турар. Бо дээрге айтырың
шкитирлеринге барымдаа —
ажыт-чакыт чоңка чугаалажы-
ры, чоңуң санал-ооналы,
айтырларың-дыр.

Шуй көдөз Советиниң

ТҮҢНӨЛДИИ ДЭЭШ

Районунуң херэжениер чөвүлелдериниң активиниң
туралы эртен. Алаа советтарын партком секретары-
лары, көдөз Совет күссомунуң даргалары, албан чер-
лериниң, оргинистаптарын удуртукчулары киришкен.
Районунуң херэжениер чөвүлелдиниң өткөдүн Т. С. Куу-
лар кылган.

Районунуң херэжениер чө-
вүлелдиниң СЭКП-ниң XXVII
сезьдизиниң шкитирлерин
амыдыралга ботандырылган
үлүг-хуууң кирип, планын
оонадаларың, социалист
хүлээлелериниң күсселдезин
херэжени чоңуң мобилизастар
талазы-биле дээрши ажилдары
чорудуп турар. Чоңуң
чурттал турар чериниң азы-
биле политика-кижизилгели,
культура-массалык ажилдарың
шындык экинжиде дээр элзэн
ажылдарын кылп чоруткан.
Бие-Тей, Эрг-Барлык, Барлык
суурларда херэжениер чөвү-
лелдиниң эд дээр агиттартия,
уегерлиг малчын аг-буле
дээр социалист чарышты
багай эвес оргинистап бол-
гаш түңкүлдерин доктаамал
үндүрүп турар. Районунуң
херэжениер чөвүлелдиниң ажил-
дында медий кылдымхай тур-
ар чүлүдөр эгелзэ эвес, чо-
гадыкчы азу-биле ажилдап,
чаа арга-хейрелерин дилеп
тур, илптериди негетиник
турар. Илпеккеге хамарыштыр
санал-оонал хей болган.

— Ам бо хүндөдө херэ-
жениер ажилдарың турар
албан чери, оргинистап, бүдү-
рүлгө чок. Бисте туудукчу-
ларнык, шкитирлериниң, но-
гаа ажаакчыларын тускай
бригадалары бар. «Барык»
советтук ногаажылар брига-
дазы эртен чымыш гектар бур-
зунда 150—170 центнер дүжүт-
ү ажал алган. Ыччалза-даа
суурда херэжениериниң тол-
би кылп турар ажилы хей.
Оларнык ажилдап, дыштан-
рыңа таарымчалык байдалдары
ам-даа тургускан. Район-
унуң херэжениер чөвүлели кө-
дөз суурларга доктаамал
уутушкучуларын кылп, прак-
тиктиң дузаны көргүзери чу-
гала — деп, «Барык» советтук
херэжениер чөвүлелдиниң
даргазы Л. Б. Дамбар чугаа-
лаан.

— Суурувуста дузалал
ажыл-агый, чагай-ажиында чыл-
дан чылы шоолуң көгүзүлүң
турар. Чүгө суурун херэ-
жениер чөвүлелдиниң күжү-биле
ол болдуңа. «Барык» со-
веттук дирекция чери бисте
боттуң дузаны көргүзүп, маши-
на-техника-биле хандырың.

дузалал ажил-агыйн суур
бүрүзүңе сайырадыр ужу-
рут. Алаа херэжениер чөвү-
лелдиниң ролю улут. Арга-
дарыңа хандың, ээртир су-
сунуң боду кылп чоруктарга
удур демиселди күштелдирер,
Ылангыя Ак-Довурак хоорай-
нык, көдөз черлериниң херэ-
жениер чөвүлелдери ажил-
дын дээрши, түңкүлдин дээр
ажылдар ужурут — деп, херэ-
жениер экинчи А. Т. Тома-
чаков саналдаан.

СЭКП райкомунуң херэ-
жениер ортузунга ажил чорудар
килдизиниң эргелекизи С. И.
Оюн хуралга түңкөл сесту
берил турар, районга дузалал
ажыл-агыйн шалкын көгү-
зүл, хоорай, суурларын ча-
гай-ажиынык экинжиде, ха-
магыларын хууда куш-ажи-
дык ажил-чорудулгазын ор-
гинистастар талазы-биле тем-
челерин ап чорударың эргэ-
жик чугулазын демгелзэн.
Сөөлгү үеде урулар албан
черлериниң ажилында шыкын
чепестер бар болуп, чамдык
урулар садиктерин районун
санпидстанциязын шкитир-
рин азуулар каар ужура та-
арып турар. Херэжениер
чөвүлелдери бо черлерин
ажылды толга алыр чугула.

Арагалашкыңа уду демис-
сел ам-даа кошкан. Арагалар
чорук бажынарже шылзэн.
Өг-буле бүрүзү-биле кижиз-
илге ажилын чорудар ужу-
рут. Бир эес 1986 чылда Ак-
Довурак ээртир сергиди
черге 117 херэжениер кирген
болза, эртен чымыш оон хей,
163 кичи кирген. Мындай сан-
туур, чиктер херэжениер
чөвүлелдериниң, хей-иниң
оргинистаптарын чепес
ажылын көргүзүп турар. Чоң-
уң чурттал турар чериниң
айы-биле азы-бүрү кулбар-
ны, болгучуларын ажилды, чоң-
уң суурларын отуруп, эки-
лелдээр ужурут. Тайбың фон-
дузунга херэжениер чөвүлел-
дери төлпөтти үлүг-хуууң
кирип, бо талазы-биле элзэн
дээрши ажилдарын кылп
алаар.

Хуралга районунуң херэ-
жениер чөвүлелдиниң чаа составын
сонган. Алаа херэжениер
чөвүлелдериниң 1988 чылда
социалист хүлээлелерин хү-
лээп алган. Эртен чымыш
социалист чарыкыңың тик-
лелдеринге шаңналдары ты-
выскан.

Дикенмаа СААД.
Барың-Хемчик район.

Херэжениер чөвүлелдери
кандың-даа айтырың
шкитирлеринге дөрт кир-
жилгели, үлүг күш бооп ту-
рар. Хей-ле шугаазын, план-
нардан, тодарагай ажил-херек-
терге кирер херек. Өг-буле,
урулар кижизилгелиңе кол
кичизгейин угал, тодарагай
хемчелерин алыр чугула.
Уруларын кыдышкылың бы-
жылар. Аш-хемке ногаалар,
сүт аймаң хей-биле ажилгал,
сүт аймаң хей-биле ажилгал,
малдарын контрол карточ-
каларга кир бижээш, ооң-
биле ажилдарын чорудар.
Ычангаш сессияны бедик
дегелге, амын-чарык бол-
гаш шүгүмчүлүккө байдал-
га эртерге болза эки.
Шкитирлерге чүгө кылды-
м бээр айтырларын кичи-
рер, кылп чорудар хемчел-
лериниң санын эгелзедир.
Ыччалза-даа айтыр бүрү-
зүн экинжиде чедир шкит-
ирлерин күзгелдиң.

Вера КОНГАР.
Шуй көдөз Советиниң
жүткүсүнүн даргазы.

Бир эес дугурулга белен
эес-даа болза, Москвага дээр-
ди деңгеле болуп совет-амер-
ик ужуражышкыны баары-
ның дугайында айтырларга
харыялп турар, ол меделзэн.
Боо-чепеске контролдан ан-
гыда, чугаалажы көрүн негел-
турар эес айтырларга биза
бар деп, ол чугаалаан. Олар-
ның аразында девиэсээр айты-
рыларын, Афганистанда бай-
далды, кижиниң эргелерин
дугайында айтырың ол чу-
таалаан.

Ортумак болгаш оон бие
ырашкыдым ракеталарын уу-
т-
дир. Араганың грамм-даа ажиы
чок деп үвүнн тода чиктер-
биле киргесен. Ол номну үлүг
үлүстөр номчаш, уру-дарың-
га сүме кадыл, номчулар
дыка-ла ажитың деп бодаар
мен.

Ыччалза-даа ном орус дыл
кырында болгаш чамдык чүгүл-
дерин чедир билбейн баар
болдум. Ону тыва дылче очул-
дурп, парлаарың аргазы бар
ның бе! Мен бодаарыңа
тыва дылга ол ном үлүг келир
болза, ону үлүг-да, бичиң-даа
кижилер сонургал номчуру
боор.

Ол номга үндэлзээш, ном-
чулга конференцияларын,
ажыткыт кеңештерин оргини-
застап болур.

А. СЕВИЛБАА.
Тоңу район.

«АРАГА ТӨНӨ БЭЭР ИЙНЕ...»
Сөөлгү үеде ээртир чоруду-
ру-биле демиселди күштелдир-
генден чоңуң аммыдыралың-
да эки таламе эскерилкиши-
нер көсүзү-биле илден. Мур-
нукузунга домейлзеге, кудун
чуларга, хей-иниң черле-
ринге, чуртталга бажынарны-
га чалчытынарлар, эскелерге
амыр-дыш бербестер ам кө-
зүлбестэн. Ол бүгү эки-ле
дир.

Бистик Чадаанада ажио-водка
кылгаларын талкалп садыр
чүе болгай. Садыга арганы
экип турары шугу кагыканың.
Ону айрык чүгө сөөлгү ноде-
лзында сөөртүп экиң, сады-
ры үзүлгөкчө. «Арага төнө
бээр ийне, талонум өлү бээр

Виктор МОНГУШ.

ДЕЛЕГЕЙ МЕДЭЭЛЕРИ

КОМПАТИЯЛАРНЫҢ МЕДЕГЛЕЛИ

ДАМАСК. (СЭТА). Чоңуң
Чер ортуз далайың, Чооку
Чоңуң чүтүн болгаш. Кызыл
далай бассейниниң коммуни-
ст болгаш ажилын партия-
лары эжелеттирген араб де-
виэсээрлерде Израильдин кем-
херек үлгелешинерин доп-
дараа сонсаткың негелзир.
Ында негелткен кады кылган
меделгелинде ол казын кы-
гаш бүтү делегейни уласту-
рун бодунуң хоойу азуулар
эргелерин, оон иштинде бо-
лун кымыла-ла хамарышлас
күзгелзин тургузарыңа эргэ-
ли ботандырып чорудары
дээр мадырдык демиселди чо-
рудуп турар палестин улустуң
тура халыкыңың деталары-
че олар кыгырган.

АКШ-тын «чаа Чооку Чоңуң
чүк инициатива» дээр чүтү-
лүңе ойтур шавышкыны
бээриниң эргелжик чугулазын
документке айткың. Аңа ини-
циатива алыс утказы-биле
алгыда, чалгыс талалыг Кып-
Дэнка дугурулгаларың
бир хемир болуп болгаш па-
лаа демгелзэн.

БУРУУ ШАПКАН

КАБУЛ. (СЭТА). Пакстан-
биз ажио-водка сонгу-
бары провинциянык Курам
районунда чурттал турар пу-
ту аймактарын старейналар
дарынын джиргазыңа «Ис-
ламбадатын азу-чурму чагай
тура-соруку алаалдың. Же-
не-вага Афганистан-биле дугу-
жулгага ат салыр ужурут»
деп меделзеген. КНО-нун
чигинге секретарыңа төлө-
лектиң дачыштыр чорудуп
турар афган-пакстан чугаа-
лажышкының чаа чала-
зын ажилдап кылган хүн-
чүмү турбужа, джиргазың

ШҮГҮМЧҮЛЭЭН

НЬО-ЮРК. (СЭТА). Ол чур-
га байдалды божандырыңче,
ооң инициатива камталп күш-
териниң кол командыкчызы
генерал Мануэл Антонио
Норвегаңың күгүлдээрине уг-
ланган Панамага хамарыштыр
Вашингтонун административ-
зыңың политиказыңа каа-даа
катышпаан чурттарын коор-
динация бюорунуң хуралыңа
КНО-нун чамыда Панамага
доктаамал төлөзлөкчизиниң
оралакчызы Леонардо Кам
шыгызы-биле шүгүмчү-
лээн. Панаманың иштиң хе-

РЕЙГАННЫҢ ИНТЕРВЬЮЗУ

ЛОНДОН. (СЭТА). Ай-тин-
англ телекоманияга АКШ-
ны президентизин Р. Рейган
интервью берген. Чепелеш-
кишиңиң дүжүрлерин бол-
гаш боо-чепеске контрол
тургузарыңын кол айтырла-
рыңа доктаамал, Стратегтиң
шаал халаашкың чепсез 50
хуу кызырарың дугайында
дугурулгалары Совет Экилеш-
ида, АКШ-да чарп алыр
күзеп турарың дугайында
бодалым илереткен.

Бир эес дугурулга белен
эес-даа болза, Москвага дээр-
ди деңгеле болуп совет-амер-
ик ужуражышкыны баары-
ның дугайында айтырларга
харыялп турар, ол меделзэн.
Боо-чепеске контролдан ан-
гыда, чугаалажы көрүн негел-
турар эес айтырларга биза
бар деп, ол чугаалаан. Олар-
ның аразында девиэсээр айты-
рыларын, Афганистанда бай-
далды, кижиниң эргелерин
дугайында айтырың ол чу-
таалаан.

Ортумак болгаш оон бие
ырашкыдым ракеталарын уу-
т-
дир. Араганың грамм-даа ажиы
чок деп үвүнн тода чиктер-
биле киргесен. Ол номну үлүг
үлүстөр номчаш, уру-дарың-
га сүме кадыл, номчулар
дыка-ла ажитың деп бодаар
мен.

Ыччалза-даа ном орус дыл
кырында болгаш чамдык чүгүл-
дерин чедир билбейн баар
болдум. Ону тыва дылче очул-
дурп, парлаарың аргазы бар
ның бе! Мен бодаарыңа
тыва дылга ол ном үлүг келир
болза, ону үлүг-да, бичиң-даа
кижилер сонургал номчуру
боор.

Ол номга үндэлзээш, ном-
чулга конференцияларын,
ажыткыт кеңештерин оргини-
застап болур.

А. СЕВИЛБАА.
Тоңу район.

«АРАГА ТӨНӨ БЭЭР ИЙНЕ...»
Сөөлгү үеде ээртир чоруду-
ру-биле демиселди күштелдир-
генден чоңуң аммыдыралың-
да эки таламе эскерилкиши-
нер көсүзү-биле илден. Мур-
нукузунга домейлзеге, кудун
чуларга, хей-иниң черле-
ринге, чуртталга бажынарны-
га чалчытынарлар, эскелерге
амыр-дыш бербестер ам кө-
зүлбестэн. Ол бүгү эки-ле
дир.

Бистик Чадаанада ажио-водка
кылгаларын талкалп садыр
чүе болгай. Садыга арганы
экип турары шугу кагыканың.
Ону айрык чүгө сөөлгү ноде-
лзында сөөртүп экиң, сады-
ры үзүлгөкчө. «Арага төнө
бээр ийне, талонум өлү бээр

Виктор МОНГУШ.

ЧУРУКТА: Кларк-Филд баазаның шериг аэродромунда хай-
гыл ужудушкучулар кылырны белеткен хан самолёттар.
СЭТА-ның фотохрониказы.

ШҮНН

